

Na osnovu člana 27. i člana 36. Statuta Udruženja za unaprjeđenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju „Edukacija za sve“, Zakona o ravnopravnosti spolova u Bosni i Hercegovini - prečišćeni tekst („Službeni glasnik BiH“ br. 32/10) Zakona o zabrani diskriminacije („Službene novine Bosne i Hercegovine“, broj: 59/09), Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije („Službene novine Bosne i Hercegovine“, broj: 66/16), Pravilnika o sprječavanju i zaštiti od diskriminacije, broj _____, Internog pravilnika o profesionalnom postupanju i radnoj etici osoblja angažovanog na sprovođenju EDUS programa, broj: _____, Skupština Udruženja, na sjednici održanoj dana _____. godine donijela je

PRAVILA O SPRJEČAVANJU I ZAŠTITI OD SEKSUALNOG ISKORIŠTAVANJA I ZLOSTAVLJANJAU UDRUŽENJU ZA UNAPRJEĐENJE OBRAZOVANJA I PODRŠKE DJECI SA I BEZ POTEŠKOĆA U RAZVOJU „EDUKACIJA ZA SVE“

Član 1. (Predmet)

Ovim Pravilima propisuju se sprječavanje i zaštita od seksualnog iskorištavanja i zlostavljanja (u daljem tekstu: nasilja) u Udruženju za unaprjeđenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju „Edukacija za sve“ (u dalnjem tekstu: EDUS), načela i principi jednakog postupanja i druga pitanja u vezi sa prevencijom i zaštitom od seksualnog nasilja.

Član 2. (Definicija)

Seksualno nasilje je nametanje neželenog spolnog ponašanja jedne osobe drugoj. Ono uključuje silovanje i pokušaj silovanja, dodirivanje intimnih dijelova tijela, seksualne primjedbe, ponude, zahtjeve, ucjene, šale, izraze lica i pokrete tijela koji u vama izazivaju osećaj stida ili poniženja, prisiljavanje na gledanje pornografskih filmova ili časopisa, prisiljavanje na pornografsko fotografisanje i drugo.

Pojam seksualnognasilja također obuhvata i *svako* ponašanje *svake* odrasle osobe prema djetetu u cilju seksualnog uzbudivanja bilo odrasle osobe bilo djeteta.

Član 3. (Primjena)

Ova Pravila primjenjuju se na sve radnike u EDUS-u, zatim sve konsultante i osobe koji doniraju angažman u okviru svog profesionalnog domena, izvođače radova, angažovane po ugovoru o samostalnoj djelatnosti, pripravnike i volontere koji pružaju usluge ili podršku EDUS-u ili promoviraju njegov rad na bilo kojoj od lokacija.

Sve navedene stranke u ovom dokumentu nazivaju se „radnici“ u nastavku.

Ovaj Pravilnik dodatno aplicira na sve partnere EDUS-a, dobavljače i ostale treće strane, gdje je uključena ili navedena u relevantnim dokumentima, sporazumima, memorandumima, narudžbama ili ugovorima.

Član 4.

Svi izrazi u ovim Pravilima navedeni su u jednom rodu, ali se bez diskriminacije odnose na muškarce, žene i rodno neopredjeljene osobe.

Na način korišten u ovom Pravilniku, jednina uključuje množinu, a množina uključuje jedninu, osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije.

Član 5. (Prevencija seksualnog nasilja)

Izvršni direktor EDUS-a je dužan da, radi prevencije, sprječavanja i prepoznavanja seksualnog nasilja, provodi mjere obavještavanja i osposobljavanja radnika da prepozna seksualno nasilje, njegove oblike i posljedice.

Radi prevencije seksualnog nasilja svi radnicisu dužni da izbjegavaju:

- a) ponižavajuće i neprimjerene komentare i postupke seksualne prirode,
- b) pokušaj ili izvršenje neželjenog fizičkog kontakta,
- c) navođenje na prihvatanje ponašanja seksualne prirode uz ponudu nagrade, prijetnju ili ucjenu,
- d) druga slična ponašanja.

Član 6. (Obaveze radnika)

Radnik je obavezan:

- a) da se upozna sa pravima, obavezama i odgovornostima u vezi sa seksualnim nasiljem,
- b) da se informira i osposobljava radi prepoznavanja i sprječavanja seksualnog nasilja,
- c) da se uzdrži od ponašanja koje predstavlja seksualno nasilje,
- d) da se prema nadređenom i radnicima ponaša sa dostojanstvom, poštovanjem i uvažavanjem,
- e) da ličnim primjerom doprinese stvaranju radne okoline u kojoj nema seksualnog nasilja i ponašanja koje bi moglo da doprinese seksualnom nasilju,
- f) da poslove obavlja u atmosferi poštovanja, suradnje, otvorenosti i jednakosti,
- g) da svojim učešćem da doprinos u radu na prevenciji i sprječavanju seksualnog nasilja.

Član 7. (Zaštita od seksualnog nasilja u EDUS-u)

Udruženje EDUS ima nultu toleranciju na seksualno nasilje.

Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje te zlostavljanje djece od strane radnika saradnika Udruženja, čine djela grubog kršenja zakona i stoga su osnova za pokretanje postupka i istraživanja protiv osobe za koju se sumnja da je počinila prekršaj pred nadležnim organima i prestanak radnog odnosa ukoliko se utvrdi da je osoba počinila ovo krivično djelo.

Radnikza koga postoji osnovana sumnja da je izvršio seksualno nasilje, biće suspendovan do okončanja istrage. Suspenzija ne podrazumijeva krivnju, već ima za cilj da zaštiti nego štiti sve strane dok traje provođene istrage.

Suspenzija će se poduzeti i protiv osobe za koju se utvrdi da je znala protivpravno djelo seksualnog nasilja, ali nije ništa poduzela po tom osnovu.

Ako radnik EDUS-a osjeti zabrinutost ili sumnju u vezi sa seksualnim zlostavljanjem ili iskorištavanjem i zlostavljanjem djece od strane kolege, mora odmah prijaviti takvu sumnju;
Radnicu EDUS-u dužni su stvoriti i održavati okruženje koje sprječava seksualno iskorištavanje i zlostavljanje.

Član 8.

(Postupanje u slučajevima seksualnog nasilja ili sumnje na seksualno nasilje u EDUS-u)

Radnik koji je izložen ili sumnja da je izložen seksualnom nasilju na radnom mjestu ili sumnja da je u Udruženju izvršen bilo kakav vid seksualnog nasilja, dužan je bez odlaganja da pismenu informaciju o tome dostavi izvršnom direktoru EDUS-a.

Pismena informacija mora da sadrži:

1. detaljan opis okolnosti vršenja seksualnog nasilja,
2. mjesto i vrijeme vršenja seksualnog nasilja,
3. podatke o vršiocu seksualnog nasilja, i
4. dokaze koji potkrepljuju navode o vršenju seksualnog nasilja.

Član 9.

(Obrazovanje Komisije za istragu seksualnog nasilja)

Nakon prijema informacije iz člana 8. ovih Pravila, izvršni direktor EDUS-a, u svakom pojedinačnom slučaju, po hitnoj proceduri, a najkasnije u roku od 2 radna dana od prijema informacije, formira Komisiju za istragu seksualnog nasilja, koji se sastoji od tri člana.

Zadatak Komisije iz stava 1. ovog člana je da provjeri iznesene navode, utvrdi sve činjenice i okolnosti konkretnog slučaja i mirnim putem pokuša riješiti spornu situaciju, o čemu sačinjava zapisnik koji dostavlja izvršnom direktoru EDUS-a.

Osnovni principi rada Komisije iz stava 1. ovog člana su hitnost, povjerljivost i osiguranje integriteta i dostojanstva učesnika u postupku.

Član 10.

(Prijava organima nadležnim za postupanje)

Nakon prijema informacije iz člana 8. ovih Pravila, izvršni direktor EDUS-a je, u svakom pojedinačnom slučaju, po hitnoj proceduri, obavezan slučaj prijaviti zakonom ustanovljenim organima nadležnim za postupanje u ovim slučajevima.

Formiranje Komisije ne utiče na obavezu prijave iz stava 1.

Ukoliko organi nadležni za postupanje odlukom utvrde da je seksualno nasilje počinjeno ili nije počinjeno, odluka je obavezujuća za Komisiju.

Ukoliko organi nadležni za postupanje zbog proceduralnih razloga odbiju predmet uzeti u razmatranje, Komisija nastavlja sa rješavanjem i odluka Komisije je obavezujuća.

Član 11.

(Obavještenje o sprječavanju i zaštiti od seksualnog nasilja u EDUS-u)

www.edusbih.org

«EDUS» «EDUKACIJA ZA SVE»

Udruženje za unapređenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju

«EDUS» «EDUKACIJA ZA SVE»

Udruga za unaprjeđenje obrazovanja i potpore djeci sa i bez poteškoća u razvitku

«ЕДУС» «ЕДУКАЦИЈА ЗА СВЕ»

Удружење за унапређење образовања и подршке дјеци са и без потешкоћа у развоју

«EDUS» «EDUCATION FOR ALL»

Association for advancement of education and support for children with and without developmental delays

Izvršni direktor je dužan upoznati radnike sa pravima, obavezama i odgovornostima u vezi sa sprječavanjem i zaštitom od seksualnog nasilja, putem obavještenja koje je sastavni dio ovih Pravila.

Obavještenje iz stava 1. ovog člana sačinjava se u dva primjerka, od kojih jedan primjerak zadržava radnik, a drugi primjerak se odlaže u personalni dosije radnika.

Ako radnik odbije da primi i potpiše obavještenje iz stava 1. ovog člana smatra se da nije saglasan sa istim te se angažman neće zasnovati, odnosno isti će se prekinuti ukoliko je dogovoren prije stupanja na snagu ovog Pravilnika.

Obavještenje iz stava 1. ovog člana dostavlja se radnicima EDUS-u u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovih Pravila, a za novozaposlene u roku od 30 dana od dana zasnivanja radnog odnosa, odnosno angažmana u EDUS-u.

Član 12.
(Sastavni dio Pravila)

Sastavni dio ovih Pravila čini Obavještenje iz člana 11. ovih Pravila.

Član 13.
(Stupanje na snagu)

Pravila stupaju na snagu danom usvajanja od strane Skupštine EDUS-a.

Broj:

Predsjednik Skupštine

Datum:

Sanela Lindsay

OBAVJEŠTENJE

o sprječavanju i zaštiti od seksualnog nasilja u Udruženju za unaprjeđenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju „Edukacija za sve“ (u daljem tekstu: „EDUS“)

1. Seksualno nasilje je nametanje neželjenog spolnog ponašanja jedne osobe drugoj. Ono uključuje silovanje i pokušaj silovanja, dodirivanje intimnih dijelova tijela, seksualne primjedbe, ponude, zahtjeve, ucjene, šale, izraze lica i pokrete tijela koji u vama izazivaju osećaj stida ili poniženja, prisiljavanje na gledanje pornografskih filmova ili časopisa, prisiljavanje na pornografsko fotografisanje i drugo.

Pojam seksualnog nasilja također obuhvata i svako ponašanje svake odrasle osobe prema djetetu u cilju seksualnog uzbudživanja bilo odrasle osobe bilo djeteta.

2. Udruženje EDUS ima nultu toleranciju na seksualno nasilje.

Seksualno iskorištavanje i zlostavljanje te zlostavljanje djece od strane radnika saradnika Udruženja, čine djela grubog kršenja zakona i stoga su osnova za pokretanje postupka i istraživanja protiv osobe za koju se sumnja da je počinila prekršaj pred nadležnim organima i prestanak radnog odnosa ukoliko se utvrdi da je osoba počinila ovo krivično djelo.

3. Ako radnik EDUS-a osjeti zabrinutost ili sumnju u vezi sa seksualnim zlostavljanjem ili iskorištavanjem i zlostavljanjem djece od strane kolege, mora odmah prijaviti takvu sumnju;

4. Radi prevencije seksualnog nasilja svi radnicisu dužni da izbjegavaju:

- a) ponižavajuće i neprimjerene komentare i postupke seksualne prirode,
- b) pokušaj ili izvršenje neželjenog fizičkog kontakta,
- c) navođenje na prihvatanje ponašanja seksualne prirode uz ponudu nagrade, prijetnju ili ucjenu,
- d) druga slična ponašanja.

5. Radnik je obavezan:

- a) da se upozna sa pravima, obavezama i odgovornostima u vezi sa seksualnim nasiljem,
- b) da se informira i osposobljava radi prepoznavanja i sprječavanja seksualnog nasilja,
- c) da se uzdrži od ponašanja koje predstavlja seksualno nasilje,
- d) da se prema nadređenom i radnicima ponaša sa dostojanstvom, poštovanjem i uvažavanjem,
- e) da ličnim primjerom doprinese stvaranju radne okoline u kojoj nema seksualnog nasilja i ponašanja koje bi moglo da doprinese seksualnom nasilju,
- f) da poslove obavlja u atmosferi poštovanja, suradnje, otvorenosti i jednakosti,
- g) da svojim učešćem da doprinos u radu na prevenciji i sprječavanju seksualnog nasilja.

6. Prava, obaveze i odgovornosti radnika EDUS-u u vezi sa sprječavanjem i zaštitom od seksualnog nasilja propisani su Pravilima o sprječavanju i zaštiti od seksualnog nasilja u Udruženju za unaprjeđenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju „Edukacija za sve“, čiji je ovo obavještenje sastavni dio.

Izjavljujem da mi je ovo obavještenje dostavljeno dana _____ i da sam upoznat sa njegovom sadržinom.

Potpis radnika

Potpis izvršnog direktora

www.edusbih.org

«EDUS» «EDUKACIJA ZA SVE»

Udruženje za unapređenje obrazovanja i podrške djeci sa i bez poteškoća u razvoju

«EDUS» «EDUKACIJA ZA SVE»

Udruga za unaprjeđenje obrazovanja i potpore djeci sa i bez poteškoća u razvitku

«ЕДУС» «ЕДУКАЦИЈА ЗА СВЕ»

Удружење за унапређење образовања и подршке дјеци са и без потешкоћа у развоју

«EDUS» «EDUCATION FOR ALL»

Association for advancement of education and support for children with and without developmental delays

Ovo obavljanje sačinjava se u dva primjera od kojih se jedan odlaže u personalni dosije radnika, a drugi predaje radniku.